

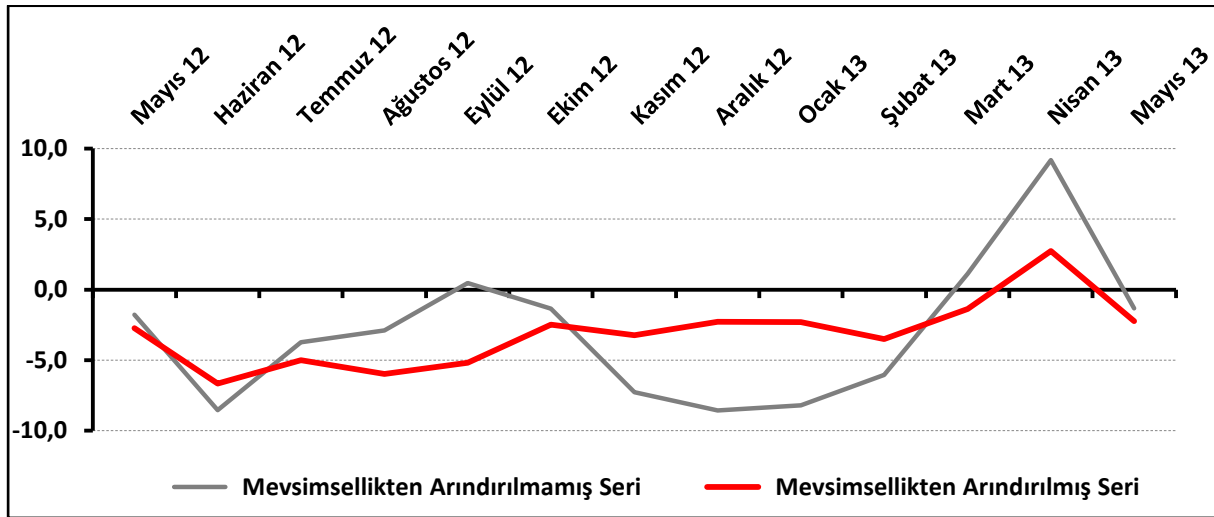
PERAKENDECİNİN KEYFİ GEÇEN YILDAN DAHA İYİ, GEÇEN AYDAN DAHA KÖTÜ

TEPE, Mayıs 2013'te geçen aya göre düştü, geçen yıla göre yükseldi. Perakendecilerin gelecek 3 aydaki satış ve istihdam beklentileri geçen aya göre düştü, geçen yıla göre yükseldi. İşlerdeki toparlanma algısı geçen aya ve geçen yıla göre arttı. AB'de ve Euro Bölgesi'nde perakende güveni hem geçen aya göre hem de geçen yıla göre arttı.

TEPE, baharın son ayında düştü:

Son 2 ayda yükselen TEPE, mayıs ayında düşerek sıfırın altında 2,2 değerini aldı. TEPE bir önceki aya göre 4,9 puan düştü, geçen yılın aynı dönemine göre ise 0,5 puan yükseldi. Son 2 yılda nisan ayından mayıs ayına geçerken yükselen TEPE, 2013 yılında ise düştü.

Şekil-1. TEPE (Mayıs 2012 – Mayıs 2013)

Tablo-1. TEPE (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

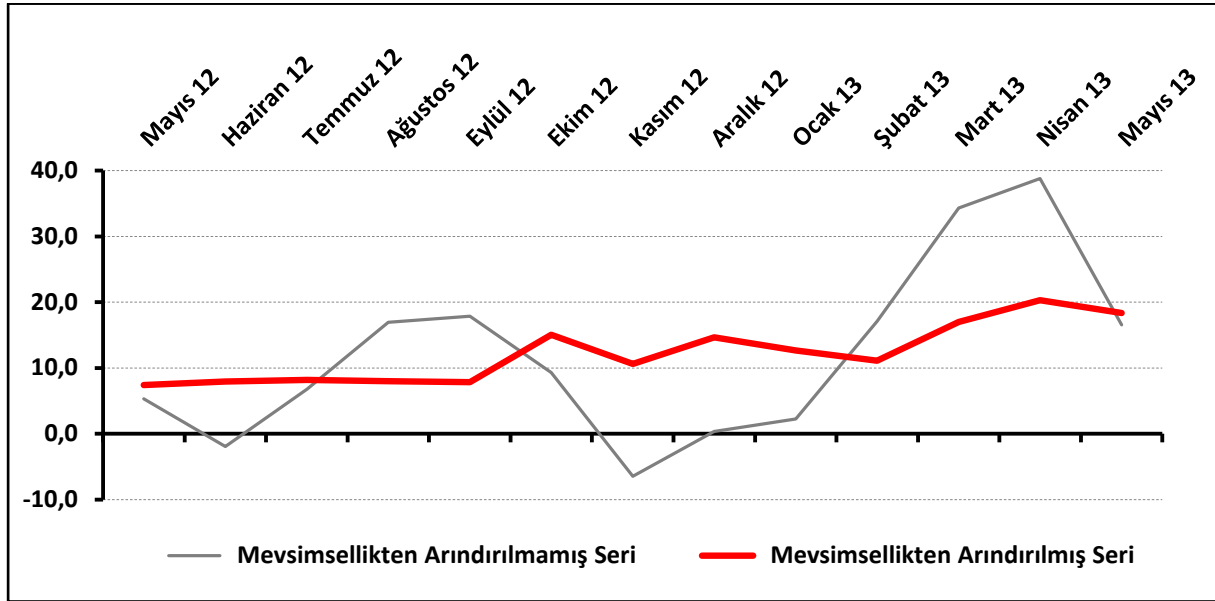
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2008	---	---	---	---	-21,6	-23,3	-22,8	-15,3	-17,3	-21,0	-22,8	-21,4
2009	-21,6	-21,8	-18,2	-15,3	-11,9	-8,3	-9,1	-11,5	-12,3	-10,9	-6,0	-10,5
2010	-10,3	-7,1	-7,0	-6,2	-8,6	-7,5	-4,3	-1,8	0,1	0,2	1,1	-1,3
2011	7,0	5,4	1,7	0,8	1,8	3,5	0,7	-4,0	-2,2	-0,8	-2,3	4,0
2012	-2,5	-1,2	-1,6	-6,7	-2,7	-6,7	-5,0	-6,0	-5,2	-2,5	-3,2	-2,3

2013 -2,3 -3,5 -1,4 2,7 -2,2

Satış beklentileri geçen aya göre düştü geçen yıla göre yükseldi:

Mayıs 2013'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 44,8'i önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, işlerinde kötüleşme bekleyenlerin oranı yüzde 28,3 düzeyinde kaldı. Önümüzdeki 3 aya ilişkin beklentilerin denge değeri Mayıs 2013'te 18,3 puan oldu. Beklentilerde Mayıs 2012'ye göre 10,9 puanlık artış, Nisan 2013'e göre ise 2 puanlık düşüş oldu. Son 2 yılda mart ayından nisan ayına geçerken satış beklentileri yükselirken bu yıl düştü.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin beklenti (%arttı – %azaldı) (Mayıs 2012 – Mayıs 2013)

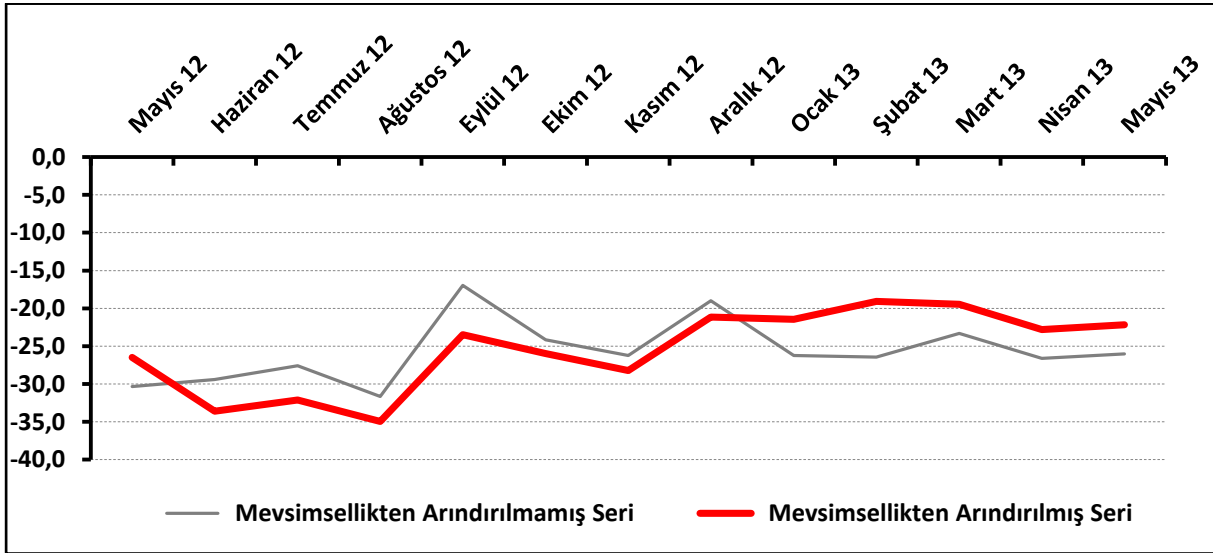
Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin beklenti (%arttı – %azaldı) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2008	---	---	---	---	-28,3	-32,7	-27,1	-18,0	-21,8	-24,6	-27,7	-26,9
2009	-25,1	-25,7	-28,9	-17,5	-13,2	-1,7	-7,7	-13,0	-4,7	-6,7	-0,1	-8,0
2010	-6,4	-6,6	3,2	1,4	-2,4	-6,4	1,6	4,7	3,6	6,1	9,7	12,3
2011	21,3	23,4	16,5	12,8	17,7	18,0	14,3	11,8	12,6	11,7	13,2	17,5
2012	11,1	15,2	13,6	8,0	7,4	8,0	8,2	8,0	7,8	15,1	10,6	14,7
2013	12,7	11,1	17,0	20,3	18,3							

İşlerdeki toparlanma algısı geçen aya ve geçen yıla göre yükseldi:

İşlerinin geçen yılın aynı dönemine göre arttığını belirtenlerin oranı Mayıs 2013'te yüzde 19,3 iken, azaldığını belirtenlerin oranı yüzde 45,3 oldu. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumunun denge değeri Mayıs 2013'te sıfırın altında 22,2 puan oldu. İşlerin geçen yılın aynı dönemine kıyasla durumunda Nisan 2013'e göre 0,6 puanlık, Mayıs 2012'ye göre ise 4,3 puanlık artış oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (%arttı – %azaldı) (Mayıs 2012 – Mayıs 2013)

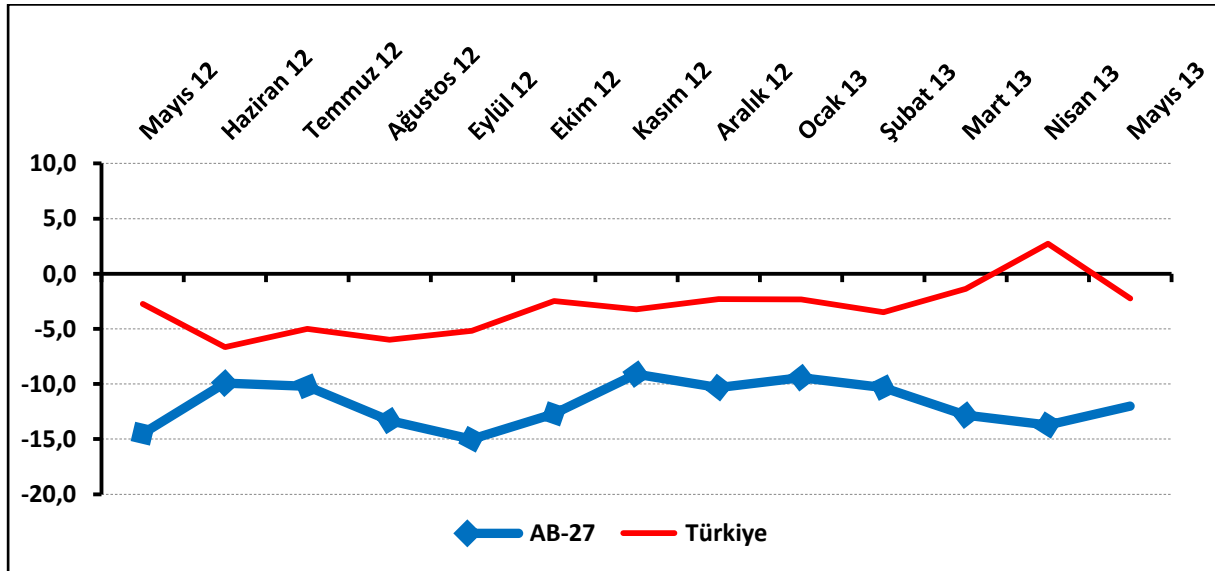
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (%arttı – %azaldı)
(Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2008	---	---	---	---	-59,8	-67,9	-67,5	-57,5	-58,8	-59,1	-64,8	-65,9
2009	-66,2	-62,8	-59,5	-61,1	-55,9	-42,8	-46,1	-51,3	-63,2	-53,6	-46,2	-47,7
2010	-41,5	-43,3	-40,0	-36,4	-31,4	-37,1	-30,9	-22,7	-20,8	-20,4	-14,7	-14,9
2011	-11,9	-12,5	-15,7	-15,9	-22,7	-11,6	-12,9	-19,6	-16,4	-20,2	-22,1	-22,9
2012	-28,2	-28,4	-28,2	-23,5	-26,5	-33,6	-32,1	-35,0	-23,5	-26,0	-28,2	-21,1
2013	-21,4	-19,1	-19,5	-22,8	-22,2							

AB'nin perakende güveni 2013'te ilk kez mayıs ayında yükseldi:

AB-27 Perakende Güven Endeksi, Mayıs 2013'te sıfırın altında 12 değerini aldı. AB-27'de geçen aya göre 1,7 puanlık, geçen yılın aynı dönemine göre ise 2,5 puanlık artış oldu. AB-27 Perakende Güven Endeksi, geçen aya ve geçen yıla göre Euro Bölgesi'ne oranla daha iyi performans sergiledi. Türkiye ise hem AB-27'ye hem de Euro Bölgesi'ne göre daha kötü bir performans sergiledi.

Şekil-4. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Mayıs 2012 – Mayıs 2013)

Tablo-4. AB-27 (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2008	-0,8	-0,2	0,8	-6,0	-4,4	-7,1	-13,1	-13,5	-14,7	-19,4	-20,0	-26,8
2009	-26,5	-25,1	-22,9	-23,3	-16,0	-15,5	-13,4	-11,0	-8,4	-9,1	-5,1	-4,0
2010	-4,1	-4,2	-5,5	0,1	-4,4	-3,8	-0,4	0,2	0,8	2,6	3,0	7,5
2011	3,0	0,6	0,3	-3,4	-2,6	-2,4	-4,8	-10,7	-12,8	-12,0	-13,4	-11,3
2012	-13,9	-11,8	-11,2	-8,3	-14,5	-9,9	-10,2	-13,3	-15,0	-12,7	-9,1	-10,3
2013	-9,4	-10,3	-12,8	-13,7	-12,0							

AB'de perakende güveni en çok Yunanistan'da arttı:

AB-27 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Yunanistan'ın geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke olduğu görüldü. Yunanistan'ı, Litvanya, Portekiz ve İngiltere takip etti. En fazla düşüşün yaşandığı ülkeler ise Finlandiya, Estonya ve Kıbrıs Rum Kesimi oldu. Geçen aya göre perakende güveni en fazla artan ülkelerin başında Yunanistan ve Romanya yer aldı.

Tablo-5. AB-27 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Nisan 2013 ve Mayıs 2012'ye göre) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

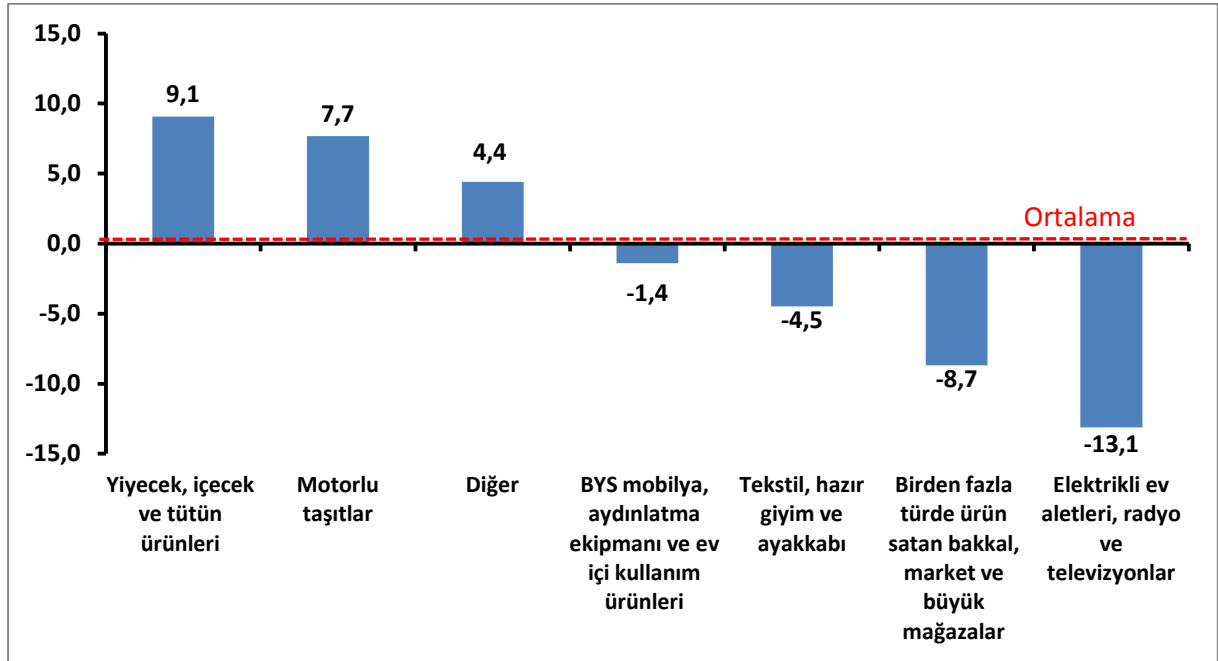
Ülkeler	Mayıs 2012'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)*	Nisan 2013'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Yunanistan	19,7	11,5
Litvanya	11,5	-3,8
Portekiz	8,2	2,4
İngiltere	7,4	1,7
Romanya	6,6	9,8
Macaristan	6,2	2,9
İspanya	5,3	-4,9
İtalya	4,8	4,7
Letonya	2,7	2,1
Almanya	2,6	3,3
AB-27	2,5	1,7
Bulgaristan	1,9	4,4
Euro Bölgesi-17	1,2	1,6
Türkiye	0,5	-4,9
Avusturya	0,4	3,9
Polonya	-2,0	2,9
Hollanda	-2,6	5,4
Fransa	-3,2	-1,1
Slovakya	-3,3	1,1
Çek Cumhuriyet	-4,9	4,0
Belçika	-5,2	-2,3
İsveç	-5,5	-3,3
Slovenya	-7,2	-0,7
Kıbrıs Rum Kesimi	-12,6	8,6
Estonya	-13,5	-1,2
Finlandiya	-22,5	2,6

*Sıralama Mayıs 2012 değişimine göre yapılmıştır.

Perakende güveni en fazla yiyecek ve içecek sektöründe arttı:

Alt sektörler itibarıyla bakıldığında geçen yılın aynı dönemine göre, yiyecek, içecek ve tütün ürünleri sektörü en iyi performansı gösteren sektör oldu. Bu sektörü; motorlu taşıtlar ve “Diğer” (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.) sektörleri izledi. Bu üç sektör dışındaki sektörlerde düşüş görüldü. Mobilya ve aydınlatma ekipmanları ve ev içi kullanım ürünleri, tekstil, hazır giyim ve ayakkabı ve birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar sektörlerinde geçen yıla göre düşüş ortalamadan fazla oldu. Mayıs 2013’te en fazla düşüş ise elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar sektöründe oldu.

Şekil-5. Alt sektör bazında TEPE’nin Mayıs 2013’te bir önceki yılın aynı dönemine göre değişimi (puan) (Mevsimsellikten arındırılmış)

Satış ve istihdam beklentileri geçen aya göre düştü geçen yıla göre yükseldi:

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Nisan 2013'e göre "geçen 3 aya göre işlerin durumunda", "önümüzdeki 3 aydaki satış ve istihdam beklentilerinde" düşüş yaşandı. "Önümüzdeki 3 aydaki tedarikçilerden sipariş", "mevcut stok düzeyi" ve "gelecek 12 aydaki mağaza sayısı beklentilerinde" artış görüldü. Mayıs 2012'ye göre ise "önümüzdeki 3 aydaki satış fiyatı beklentileri" dışındaki tüm beklenti ve mevcut durumlarda artış oldu. En fazla artış ise "önümüzdeki 3 aydaki tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentilerinde", "mevcut stok düzeyinde" ve de "geçen yıla aya göre işlerin durumunda" oldu.

Tablo-6. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan) (Mevsimsellikten arındırılmış)

Sorular	Endeks 05/2012	Endeks 04/2013	Endeks 05/2013	Bir önceki aya göre değişim 05/2013	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 05/2013
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-34,5	-29,1	-34,1	-5,0	0,4
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ¹	20,2	17,3	10,2	-7,1	-10,0
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-1,0	8,0	11,7	3,7	12,7
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	7,4	20,3	18,3	-2,0	10,9
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	4,6	12,3	9,0	-3,3	4,4
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	13,2	11,2	12,0	0,8	-1,2
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-26,5	-22,8	-22,2	0,6	4,3
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	10,8	7,3	10,8	3,5	0,0

¹ Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-6'daki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

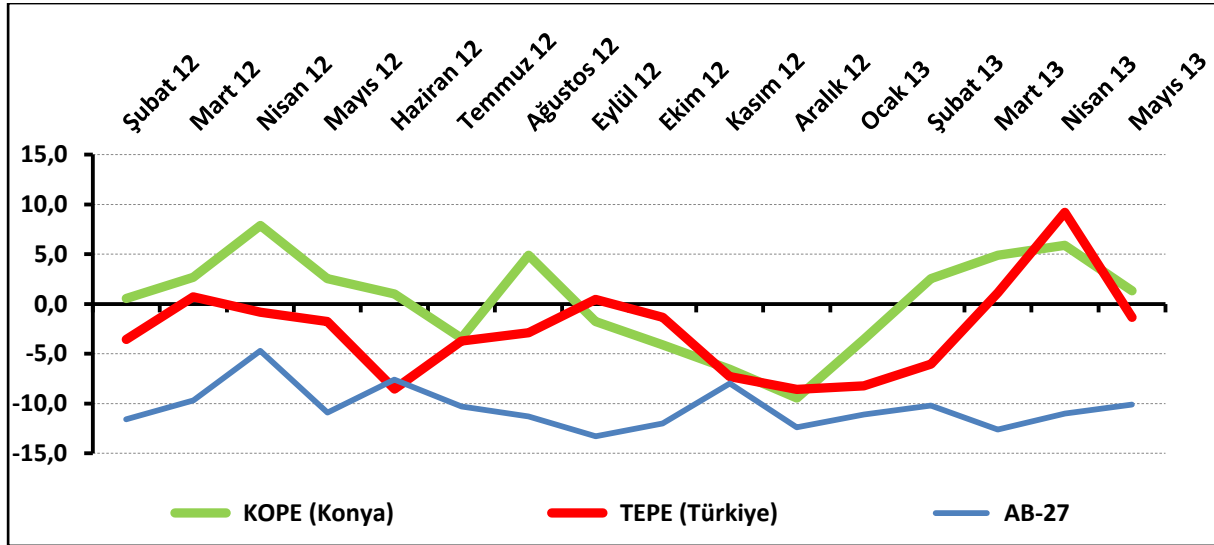
Konya perakendesi 2013'te ilk kez düştü:

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Mayıs ayında KOPE 1,3 değerini alırken TEPE sıfırın altında 1,3 değerini aldı. Son 4 aydır yükselen Konya perakendesi, mayıs ayında düştü. Konya perakendesi, mayıs ayında Türkiye genelinden ve AB-27'den daha iyi bir değer aldı. KOPE geçen yılın aynı dönemine göre 1,3 puan düşerken, TEPE ise 0,5 puan arttı.

Konya perakendesinde önümüzdeki 3 aydaki tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentileri geçen aya ve geçen yıla göre düştü. Konya'daki perakendecilerin yüzde 48,7'si işlerin geçen yıla göre bugün daha kötü olduğunu düşünüyor.

Şekil-6, KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Şubat 2012 - Mayıs 2013) (Mevsimsellikten arındırılmış)

Tablo-8, Konya Perakende Güven Endeksi (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	---	0,6	2,7	7,9	2,6	1,0	-3,4	4,9	-1,8	-4,1	-6,6	-9,4
2013	-3,6	2,6	4,9	5,9	1,3							